

มติชนรายวัน

พ.ศ. 11 ก.พ. 53

เพลง My Way ฆ่าคนได้

วราภรณ์ สามโกเศศ

(รวม 3 หน้า)

เพลง My Way เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง มีความหมายกินใจและไพเราะ ผู้คนร้องคาราโอเกะอย่างมีความสุขกันทั่วโลก อย่างไรก็ตามก็ยังมีอยู่แห่งหนึ่งในโลกที่ผู้คนจะไม่ร้องคาราโอเกะเพลงนี้ในที่สาธารณะเป็นอันขาด เพราะเป็นสาเหตุแห่งการฆ่าฟันกันอยู่บ่อย ๆ อย่างน่าประหลาดใจ เหตุใด My Way เพลงอมตะยอดฮิตจึงเป็นสาเหตุของการทะเลาะฆ่าฟันกันได้?

My Way เป็นเพลงโปรดของคนในโลกมากมาย ถือกันว่าเป็นเพลงชาติของพวกเขา Yuppies (คนรุ่นหนุ่มสาวในเมืองที่งานกำลังรุ่ง เช่น พวกจบ MBA) ด้วยซ้ำ เพราะไม่มีใครในกลุ่มคนพวกนี้ที่ไม่รู้จัก My Way

My Way เป็นเพลงภาษาอังกฤษที่เอาทำนองของเพลงฝรั่งเศสมา ในปี 1967 ขณะที่นักร้องชาวแคนาดาที่คนทั่วโลกรู้จักคือ Paul Anka ท่วงทำนองอยู่ทางใต้ของฝรั่งเศสได้ยืมเพลงกำลังดังของฝรั่งเศส ชื่อ Comme d' Habitude (As Usual) ร้องโดยนักร้องฝรั่งเศส Claude Francois แต่งโดย Jacques Revaux และ Gilles Thibault เขารู้สึกชอบทำนองจึงรีบติดต่อขอลิขสิทธิ์เอาไปดัดแปลงโดยไม่ต้องจ่ายเงินเลย เมื่อได้มาก็เอามาดัดแปลงเล็กน้อยและใส่เนื้อร้องที่ผิดไปจากเพลงเก่าอย่างสิ้นเชิงในเวอร์ชันต้นฉบับเพลงกล่าวถึงอะไร ๆ ก็เหมือนที่เคยเป็น (As Usual) จนน่าเบื่อ เนื้อร้องบรรทัดแรกคือ "I get up, I shake you ____ you don't wake up as usual" และจบลงด้วย "We will make love as usual, we will fake as usual"

Paul Anka ใส่เนื้อร้องใหม่ที่กินใจ โดยเริ่มต้นว่า "Now the end is near, so I face the final curtain.." เนื้อร้องกล่าวถึงชีวิตที่ตระหง่าน กล้าต่อสู้อย่างรับผิดชอบ ไม่เคยท้อแท้ถึงแม้ผจญชีวิตสสารพัด และก็จบลงด้วยความสำเร็จในที่สุดเพราะว่า "I did it my way" ("ฉันทำได้สำเร็จด้วยวิธีของฉัน")

Frank Sinatra เป็นคนที่ Paul Anka เลือกรับมาร้องเพลงนี้ในขณะที่เขากำลังคิดจะเลิก ร้องเพลงแล้วเพราะเบื่อและเจ็บปวดกับคำกล่าวหาว่าเขาคุ่นเคยกับพวกมาเฟีย เมื่อเขาเริ่มมาร้อง My Way ก็กลายเป็นที่ชื่นชอบของ Frank Sinatra ไปตลอดอย่างสลับไม่ออก ในอังกฤษเพลงนี้ติดอันดับ ยอดฮิตเป็นเวลา 2 ปีครึ่ง ดังระเบิดในสหรัฐอเมริกาและแพร่ไปทั่วโลกราวไฟไหม้ป่าตั้งแต่ปี 1968 เป็นต้นมา และอยู่ในหัวใจของผู้คนที่คิดว่าได้ต่อสู้ชีวิตมาอย่างหนักจนประสบความสำเร็จ

My Way มีนัยยะมายเพลง “เย้ยฟ้าทำดิน” กล่าวคือเป็นเพลงประเภทสื่อความมีชัย และความทรงของของผู้ร้อง กล่าวต่อสู้ไม่ท้อถอย และตรงนี้แหละที่อาจเป็นชนวนให้เกิดความหมั่นไส้จากผู้ฟังจนเป็นเรื่องขึ้นมาในสังคมที่นิยมความรุนแรงดังเช่นฟิลิปปินส์ (ไม่ต่างจากสังคมไทยนักหาก ผู้คนนิยมร้องคาราโอเกะ “เย้ยฟ้าทำดิน” กันมาก ๆ)

การฆ่ากันตายที่มีสาเหตุจากการร้องคาราโอเกะเพลง My Way ในฟิลิปปินส์เกิดมาหลายปีแล้วจนคาราโอเกะที่มีอยู่แทบทุกแห่งหนในดินแดนประชากร 90 ล้านคนแห่งเดียวดนตรีนี้ต้อง จำใจตัดเพลง My Way ออกไปจากรายการเพลงคาราโอเกะในร้านถึงแม้คนฟิลิปปินส์จะชอบเพลงนี้กันมากก็ตาม

ทำไม My Way เป็นสาเหตุของเหตุการณ์ที่น่าเศร้าเช่นนี้ได้? หลายคนพยายามให้เหตุผลเพื่อเป็นบทเรียนทางสังคมวิทยา เหตุผลแรกก็คือการฆ่ากันเพราะร้องเพลงคาราโอเกะนั้นมีอยู่ แล้วทุกวันเหมือนบ้านเรา สาเหตุที่เกิดขึ้นง่าย ๆ เช่น แย่งไมโครโฟนกัน เยาะเย้ยหรือวิจารณ์เวลา ร้องผิดคีย์ ร้องเพลงซ้ำแบบยืยวน ร้องเหมือนเสียงวัวถูกเชือด สบตาแล้วศรีไม่กินกัน ฯลฯ เรื่องกระทบกระทั่งเกิดขึ้นจากทั้งผู้ร้องและผู้ฟัง (ที่ไม่เต็มใจ) เป็นผู้ก่อเหตุ

เมื่อเพลง My Way ซึ่งเป็นเพลงที่สื่อความหยิ่งทรนง (“I did it my way”) ทำทนายชีวิตและแสดงความมีชัย ผู้ร้องมักอินกับเพลงจนรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่ความจริง เพลงนี้จึงเสมือนบดบังความล้มเหลวของตนเอง เมื่อมีคนมาเยาะเย้ย ด้วยการแก้งตบมือหรือเยาะเย้ยถากถาง ลูกโป่งแห่งความภูมิใจดวงจึงแตก ที่เหลือก็คือความรุนแรง

เหตุผลที่สอง My Way เป็นเพลงที่ใครก็รู้จักและร้องกันได้ดี (แทบจะไม่มีคนฟิลิปปินส์คนไหนที่ร้องเพลงไม่เป็นและไม่เก่ง) เมื่อเกิดมีคนร้องไม่เข้าทำขึ้น ผู้คนจึงอดวิจารณ์และ

อดทนการร้องไม่เข้าท่า (โดยเฉพาะสำหรับคนฟิลิปปินส์ที่รักเพลงนี้) ไม่ค่อยได้ การกระทบกระทั่งจึงเกิดขึ้นได้ง่าย

เหตุผลที่สาม ผู้คนที่เข้าใจเรื่องตัวเลขอาจบอกว่าการกระทบกระทั่งกันจนถึงฆ่ากันในบาร์คาราโอเกะเกิดขึ้นบ่อย ๆ อยู่แล้ว เมื่อ My Way เป็นเพลงยอดฮิตที่ร้องกันบ่อยมาก จึงเกิดความเข้าใจผิดว่า My Way เป็นสาเหตุ และเมื่อปักใจเชื่อกันเช่นนั้นมันก็เลยเกิดขึ้นจริง ๆ และเลียนแบบกันจนยิ่งพัวพันกันบ่อย ๆ เมื่อมีคนร้อง My Way บ้างอาจคิดว่าเป็นการทำทนายเมื่อมีคนกล้าร้องเพลง My Way ความรุนแรงจึงเกิดขึ้นไม่สิ้นสุด

ปรากฏการณ์แบบ “My Way Killings” (ตำรวจฟิลิปปินส์แยกประเภทอาชญากรรมจากการฆ่าฟันในคาราโอเกะอันเป็นผลจากเพลง My Way ไว้เช่นนี้) อาจเกิดขึ้นในประเทศใดก็ได้ ถ้ามีปัญหาเรื่องความยากจนเป็นพื้นฐาน มีเชื่อความหมั่นได้ระหว่างผู้ร้องและผู้ฟังเกิดขึ้นอันเนื่องจากความกดดันของชีวิต กอปรกับมีเครื่องมือฆ่าฟันกันใกล้มือ (มีประมาณการว่าฟิลิปปินส์มีปืนไหลเวียนอยู่ในหมู่ประชาชนไม่ต่ำกว่า 1 ล้านกระบอก) และยิ่งถ้าเนื้อร้องของเพลงนั้นเข้าข่ายการประกาศความหยิ่งทะนง มีชัยและความสะใจอย่างน่าอัศจรรย์หลายป้าย

ด้วยลักษณะของการประกาศความมีชัยเช่นนี้ ในงานศพของคนในโลกตะวันตกจำนวนไม่น้อย My Way จึงเป็นเพลงที่ฮิตที่สุดเพลงหนึ่งสำหรับบรรเลงประกอบพิธี เนื่องจากส่อนัยยะของ “I did it my way” ของผู้ตาย และอาจเป็นเพลงโปรดของผู้ตายด้วย

ศิลปินเพลงดัง ๆ ไม่ต่ำกว่า 100 คน ร้องเพลงนี้ ไม่เว้นแม้แต่ Elvis Presley (1977 อัลบั้ม “My Way”) ตลอดจนนักร้องโอเปร่า The Three Tenors ซึ่งได้แก่ Luciano Pavarotti/ Plácido Domingo/ José Carreras ฯลฯ

41 ปี ของ My Way ได้สร้างความบันเทิงและความสุขด้วยทำนองและเนื้อร้องที่กินใจ อย่างเป็นแง่คิดให้แก่ผู้ที่กำลังต่อสู้ชีวิตอยู่ในปัจจุบันว่าถึงวันหนึ่งแล้วเขาก็จะได้ร้องเพลงนี้อย่างสะใจ

ถึงแม้ My Way จะฮิตอย่างไร แต่สำหรับชายบางคนแล้วไม่รู้จักเพลงนี้เนื่องจากรู้จักแต่ “Her Way”

.....